

FRÝDECKOMÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | III. ROČNÍK | BŘEZEN 2017

**Ladislav Dryák si vždy vážil
projevů uznání, nikdy nezpychl**

rozhovor str. 8 a 9

Schwarzkopf
ELITE MODEL LOOK
N°1 MODEL SEARCH
Your differences make our world...

CASTING
30 BŘEZEN - 15 HOD - FRÝDA - FRÝDEK MÍSTEK

FRÝDA
Schwarzkopf
Rowenta elite
ARTDECO
FEMINITY
EVROPA2
ELLE
JCDecaux
elite

Z počátku historie textilnictví ve Frýdku a Místku

Výroba textilií měla ve Frýdku, Místku a okolí dlouholetou tradici. První textilní továrnu založil ve Frýdku v roce 1832 Josef Munk, a následně vznikaly další: Filipa Landsbergera, Aloise Lembergera, bratři Neumannů či Jana Elzera. V roce 1946 byly čtyři největší frýdecko-místecké textilky znárodněny a jejich nástupcem se staly Slezské bavlnářské závody, později národní podnik Slezan. V tomto seriálu o frýdecko-místeckých textilkách se budeme historií tohoto odvětví věnovat podrobněji.

| PETR JURÁK

Frýdek a Místek byly společně se svým okolím významným centrem textilnictví. Ve středověku byla výroba a zpracovávání textilií v rukou členů cechovních organizací. Své vlastní organizace měli soukeníci i tkalci, v rámci jednotlivých výrobních postupů a při zušlechťování látek bylo potřeba také valchařů, mandlířů, běličů či barvířů. Práva a povinnosti členů cechu byly zaznamenány v cechovních předpisech, artikulech. Cech řídila volená samospráva, v jejímž čele stál cechmistr. Cechy fungovaly jako společenstva, která se vyhýbala jakékoliv diskriminaci svých členů. Jeden mistr tak nemohl vykupovat suroviny na úkor jiného a své zboží nesměl prodávat jinde než na určeném místě a ve stanovenou dobu. Za každé porušení platných ustanovení byla stanovena pokuta, která měla sloužit jednak k tomu, aby se někdo neobohacoval na úkor jiného, ale aby také nebylo poškozeno dobré jméno cechu a jednotlivých řemeslníků.

Textilnictví na přelomu 17. a 18. století

Historie textilnictví ve Frýdku i Místku je zajímavá. V rámci textilní výroby mělo zpočátku velký význam především soukenictví, které v obou samostatných městech

zažívalo rozmach na přelomu 17. a 18. století. Sukno se nevyrábělo jen pro místní a regionální trhy, ale i na export. Prostředníky obchodu se často stávali bohatí soukeníci a obchodníci z významných středisek soukenické výroby, např. z Nového Jičína či Fulneku. Textilie vyrobené soukenickými mistry se vyvážely hlavně do Uher, odkud se při zpáteční cestě vozila kvalitní vlna, mezi další exportní oblasti patřilo i Rakousko, Polsko a Balkán. V první polovině 18. století nastával vzestup plátenictví. Přesun vlastní výroby pláten z měst na venkov do domáckých dílen venkovských tkalců se projevil v období po roce 1740, kdy byl vydán patent, jenž prohlásil předení a tkaní za svobodné řemeslo. Městským cechům se tehdy nepodařilo venkovské tkalce podchytit a inkorporovat, což považovali cechovní pláteníci mistři za pohromu a ohrožení své existence. Zřejmě právem, protože venkovští tkalci pracovali levněji a jen někteří z nich měli skutečnou odbornou kvalifikaci. Většinou se jednalo o domkaře, kteří nevlastnili žádnou zemědělskou půdu nebo jen její malé množství a tkalcovství se věnovali na podzim a v zimě, kdy nebyla práce na poli. V polovině 19. století se tkalci nacházeli ve většině vesnic, v mnohých z nich měla téměř každá rodina jeden i více tkalcovských stavů.

Tkalcovský stav byl zdrojem obživy mnoha rodin

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

První místečtí velkoobchodníci

Původně přímý styk tkalců se zákazníky na městských trzích začal být od 18. století postupně nahrazován obchodníky. Ti skupovali nehotová plátna, a pak je na vlastní náklady nechávali upravit, ať už se jednalo o bělení, barvení nebo mandlování. Poprvé se v Místku uvádí v roce 1707 jméno Jiřího Lysého, který se kromě obchodování s textiliemi věnoval i prodeji vína, kořalky a piva. Plátno nakupoval nejen v okolí Frýdku a Místku, ale také na Těšínsku. Později patřili mezi velké obchodníky s plátnem místečtí měšťané Josef Karel Opavský, Jan Černek a Josef Šrámek, ale kromě nich ve městě působilo i několik drobnějších obchodníků. Venkovští tkalci byli zapojeni do výroby i tzv. nákladnickým systémem. Ve vlastních dílnách a vlastními nástroji tkali přízi za určitou mzdu, jež jim poskytoval obchodník – nákladník. Tím byl v polovině 18. století místecký měšťan Jan Bajer, který měl vlastní prodejní sklad ve

Vídni a obchodoval i v Uhrách. Ve stejném období se nákladnictví věnoval také další místecký měšťan Šimon Slanina, ten však nedosáhl takových úspěchů jako Bajer.

Do poloviny 18. století se tkalcovské výrobky prodávaly především na místních trzích. O něco později nastal rozmach výroby, který se projevil zvýšeným počtem tkalců a přeměnou kvality. Jimi vyrobená plátna byla většinou nižší a střední jakosti. Frýdečtí a místečtí obchodníci zásobovali v tomto období zejména uherské trhy. Mezi další exportní oblasti patřila Halič, Polsko, Rusko a Turecko. Na přelomu 20. a 30. let 19. století začínala lnářská výroba ustupovat bavlnářství. Mezi hlavní příčiny tohoto jevu patřil pokles zájmu o hrubá a nepříliš kvalitní frýdecká a místecká plátna, nedostatek lnů a v důsledku toho vzestup jeho ceny. Rozvoj průmyslové výroby pak vedl k zakládání samostatných podniků, které nahrazovaly dosavadní nákladnický systém. Ale o tom zase příště.

www.stehovanifrydek.cz

Nejlevnější ceny v okolí

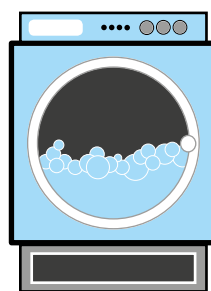
- stěhování bytů a firem
- stěhování pián a těžkých břemen
- odborná montáž nábytku
- odvoz do sběrného dvora
- vyklízení půd, sklepů atd.
- dovoz zakoupeného nábytku až k Vám domů
- malování

**Likvidace pozůstalostí
s možností vymalování**

608 895 600

PM - PRAČKY

SERVIS PRAČEK

**PRODEJ - VÝKUP
REPASOVANÝCH PRAČEK**

Tel.: 776 386 945

**Horní 1773, Frýdek-Místek
vedle restaurace Hrad**

Kostelík zdobí vitráže patronů horníků

Foto | Pavel Brušík

Unikátní dřevěný kostelík v Kunčicích pod Ondřejníkem láká na zbrusu nové skleněné vitráže. Vypĺňují je také vyobrazení svatých Barbory a svatého Prokopa, patronů horníků. Kostelík byl původně zasvěcen archandělu Michaelovi, až později svatě Barboře a svatému Prokopovi. Právě proto jsou na vitrážích vyobrazení tito dva svatci.

Výroba vitráží nebyla úplně jednoduchá. Původní návrh v podobě malé kresby musel být vyhotoven ve skutečné velikosti, aby

vitráže vyplnily celá okna. Výkres se musel rozdělit na jednotlivá skla, aby se vitráž dala zhotovit. Každé políčko výkresu dostalo své číslo, popis barvy, výkres se rozstříhal na jednotlivé šablony, podle kterých se řezala skla. „Po malování, stínování a dalších úpravách se výrobek opakovaně vypaloval v peci. Až poté se celá vitráž poskládá do olověného profilu a celoplošně pocínuje a vytmélí. Od začátku práce bylo také nutné hlídat konečný rozměr

vitráže, aby se vešla do stávajícího rámu,“ řekl Pavel Brušík, jehož firma ze Zábřehu na Moravě vitráže zhotovila.

Kunčický kostelík obklopený nádhernými okolními kopci je opravdovým skvostem lidové architektury. Unikátní je tím, že do Beskyd byl převezen v roce 1931 z Podkarpatské Rusi, konkrétně z obce Hliňanec. Stavba ze 17. století se musela rozebrat, převézt vlakem a poté znovu složit. Dnes je častým výletním místem turistů.

EDITORIAL

Je to zvláštní. V mysli se mi vybavila melodie jedné z písniček Karla Kryla a já si ji pobrukuji stále dokola. Uvědomil jsem si, že je to v těchto dnech už třicet let, co Karlovi puklo srdce a on se měsíc před oslavou své padesátky odebral na pomyslný druhý břeh. Vzpomínám si, jak jsem začátkem listopadu 89 přecházel tajně se dvěma kamarády zelenou hranici hřebenu Beskyd, abychom se dostali do Vratislavi, kde probíhalo setkání Polsko-československé solidarity s koncerty tehdejších exilových i domácích písničkářů (kterým se podařilo do Polska přicestovat). Karel Kryl zde nemohl chybět. Vybavuji si moment, kdy nám němečtí přátelé radostně oznamovali, že v ulicích Berlína demonstruje proti socialistickému režimu již více než milion německých občanů a všichni jsme společně plni euforie volali: „Za rok všichni doma“. Za pár dní už to byla realita. Jaká slova bychom od Karla Kryla slyšeli dnes?

Jiří Sachr

INZERCE

- PŘÍPRAVA A PROVEDENÍ MĚŘENÍ EMISÍ A STK
- PŘESTAVBY LPG / CNG
- OPRAVY
- SERVIS
- REVIZE
- DIAGNOSTIKA

Kunčičky u Bašky 66
☎ 776 226 998
profi.lpg@seznam.cz

www.auta-lpg.cz

FMP 116/001

FRÝDECKOMÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
 | Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha
 | Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká pošta | Nevyžádané příspěvky nevracíme
 | Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Náklad: 26 200 ks | Datum vydání: 2. 3. 2017
 | Foto na titulní straně: reprodukce autoportrétu Ladislava Dryáka

Inzerce vám rádi zprostředkují

Jiří Sachr
 Tel.: 608 832 606
 redakce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
 Tel.: 774 997 944
 inzerce@fmpatriot.cz

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 27. 3. 2017, vyjde 6. 4. 2017
 www.fmpatriot.cz

OPTIKA TRIUMPH

SLEVY až -50%

NA BRÝLOVÉ OBRUBY

NA BRÝLOVÁ SKLA S MAR SH MULTIFOKÁLNÍ, SAMOZABARVOVACÍ TRANSITIONS, ČIRÁ

SLEVY NELZE SČÍTAT. PLATÍ POUZE PŘI ZHOTOVENÍ NOVÝCH BRÝLÍ.

Frýdek-Místek OD KAUFAND, Revoluční ul., tel.: 558 436 218 | www.triumphoptical.cz

FMP 113/003

Území CHKO Poodří bude větší

Chráněná krajinná oblast Poodří se rozšíří o další přírodovědně hodnotnou část. Na nově zařazeném území bude mozaika luk, drobných lesních porostů s mokřady, tůňemi a prameniště, dále několik rybníků a dolní část nivy říčky Bílovky.

Není bez zajímavosti, že právě v Poodří v minulých dnech probíhalo mapování výskytu bobrů. Převážně v zimě se živí měkkými dřevinami, takže dokladem jejich činnosti jsou ohlodané stromy zejména kolem řek. Počet bobrů se v průběhu let postupně zvyšuje. V Poodří je nyní evidováno na pětadvacet teritorií, kde žije vždy jedna bobří rodina čítající kolem pěti až šesti členů. V celé oblasti tak může žít až sto padesát těchto hlodavců.

CHKO Poodří existuje od roku 1991 a její současná rozloha je zhruba 82 kilometrů čtverečních.

Ochotníci z Divadla Šmíry zaznamenali velkolepý návrat po čtrnácti letech

Když v lednu roku 2003 odehrálo Divadlo Šmíry představení nazvané Za dobrotu na žebrotu, asi málokoho tehdy napadlo, že na čtrnáct let to bude poslední vystoupení ochotnického souboru. Díky tomu, že tak dlouhou dobu nevstoupili na prkna, co znamenají svět, se však jeho členové dočkali vzácného ocenění. Pelhřimovskou Agenturou Dobrý den jim byl udělen certifikát o vytvoření českého rekordu za nejdelší odmlku divadelního souboru. Stojí v něm, že „přestávka v činnosti souboru nastala z důvodu všeobecného vyčerpání jednotlivých divadelníků“.

Letos v lednu zaznamenali členové amatérského Divadla Šmíry velkolepý návrat. Třináctého ledna uvedli autorskou divadelní frašku nazvanou Kryt aneb kamarádi na život a na smrt! Jedná se o příběh s hororovými prvky, který je o tom, že opravdové kamarádství je nade vše. V premiéře nové hry vystoupili tři zakládající členové

Kryt aneb kamarádi na život a na smrt!

Foto | archiv Mariana Maskala

divadla – Marian Maskal, Jiří Šebesta a Marek Veselka, které doplnil Petr Otýpka. Jejich představení se setvalo se značným ohlasem. Na sobotu 11. března od 18 hodin je připravena už třetí repríza, všechna předchozí představení v Divadle Čtyřlístek byla vyprodána!

Divadlo Šmíry má na kontě zatím šest frašek. Do konce února fanoušci mohli hlasovat, kterou z těch starších by si přáli znovu

uvést. Její obnovená premiéra by se měla uskutečnit do konce roku. V hlavě principála Mariana Maskala se však už nyní rodí nápady na novou inscenaci. Zcela nová fraška by měla přijít na řadu v příštím roce. Dá se tedy očekávat, že další dlouhá odmlka Divadla Šmíry nehrozí. Nejlepším povzbuzením do další práce je potlesk vyprodaného sálu a o ten ochotníci rozhodně nemají nouzi.

INZERCE

REVÍRNÍ BRATŘSKÁ POKLADNA
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

V roce 2017 Vám nabízíme:

- ✓ příspěvky na preventivní a bonusový program,
- ✓ slevový program pro všechny pojištěnce RBP,
- ✓ slevové karty pro pojištěnce RBP,
- ✓ výhodné cestovní pojištění i on-line,
- ✓ elektronický osobní účet MojeRBP,
- ✓ další elektronické služby,
- ✓ nonstop službu "telefonní lékař".

Pokud nejste klienty RBP, stačí se zaregistrovat **do 31.3.2017 a od 1.7.2017** rozšířit spokojenou rodinu našich pojištěnců a využívat všechny výhody, které Vám pojišťovna nabízí.

BŘEZEN 2017

Podrobné informace na www.rbp-zp.cz nebo na bezplatné lince **800 213 213**

STABILNÍ PARTNER VAŠEHO ZDRAVÍ!

OPRAVDU ČESKÁ OKNA

TRADICE od roku 1995

SLEVA! ANKE JARNO 2017 %

OSTRAVA
ostrava@pramos.cz
775 591 346

OPAVA
opava@pramos.cz
775 591 357

NOVÝ JIČÍN
novyjiicin@pramos.cz
775 591 361

Okna česká, domov můj.

On-line kalkulace na www.pramos.cz

PRAMOS

Staroměstský splav „U Žida“ čeká rekonstrukce

Splav na řece Ostravici ve Frýdku-Místku projde rozsáhlou rekonstrukcí. Součástí kompletní opravy tohoto spádového stupně bude i výstavba nového rybího přechodu na pravém břehu. Smyslem rekonstrukce je také větší zajištění stability koryta vodního toku.

„V návrhu projektu bylo myšleno i na to, že jez je situován v místě, který je hojně navštěvováno nejen obyvateli Frýdku-Místku, ale také cykloturisty, kteří směřují do Beskyd,“ uvedla Šárka Vlčková, mluvčí Povodí Odry, které projekt realizuje. Proto se oprav dočkají také břehy, na kterých lidé v létě rádi relaxují.

Stavební práce na splavu „U Žida“ budou zahájeny začátkem března a měly by být dokončeny v polovině příštího roku. Provoz lávky přes Ostravici zůstane bez omezení.

Budoucí podoba splavu

Vizualizace | Povodí Odry

Loutková divadélka v OC Frýda

Obchodní centrum Frýda připravilo pro děti pravidelná divadélka. Každá druhá sobota od 14 hodin bude v prostorách dětského koutku vyhrazena loutkovému představení. Na své si přijdou děti ve věku od tří do devíti let. První divadélko se uskuteční už v sobotu 4. března. Tématem představení bude Vítání jara, děti se dozvědí, jak se probouzí příroda, co dělají lidé, zvířátka a rostliny. Suvelíček napoví, co má na jaře nejraději a co všechno se dá dělat doma i venku. Chybět nebudou ani jeho kamarádka Šňupka a pavouk Eda.

Každé divadelní představení bude trvat maximálně hodinu,

vstup je zdarma. Vybraná představení budou navíc doplněna tvořivými dílničkami. Hned na tuto sobotu je připravena společná výroba loutek zvířátek. Více na www.ocfrýda.cz.

Podané ruce hledají posily pro velmi žádanou canisterapii

Zájmové sdružení Podané ruce působící na poli canisterapie hledá pomocníky pro výkon této služby, která je určena dětem a mladým lidem s handicapem a seniorům. Protože je o canisterapii veliký zájem, který organizace nedokáže uspokojit, neustále hledá nové dobrovolníky s vlastními pejsky, kteří by posílili canisterapeutické týmy. Canisterapii provádí vždy celý tým, tzn. proškolený člověk a jeho speciálně vedený a testovaný pes. Týmy jsou dobrovolnické a navštěvují různá

sociální zařízení a akce. Aby byly návštěvy příjemné a pro klienty bezpečné, Podané ruce pořádají pro dobrovolníky školení. Jejich čtyřnozí miláčci musejí být otestováni. Tzv. povahové testy canisterapeutického psa budou probíhat první dubnový víkend ve Frenštátě pod Radhoštěm. Zájemci, kteří mají klidného a vyrovnaného pejska a chtěli by ve volném čase navštívit klienty sociálních zařízení, najdou bližší informace na webu www.podaneruce.eu v sekci Canisterapie.

Podané ruce®

INZERCE

739 52 DOBRATICE 312
tel.: 558 651 075, 608 832 490, 777 935 009
zateplovani@fasad@seznam.cz

ZATEPLOVÁNÍ FASÁD

VINYL SIDING

ZATEPLENÁ ODVĚTRANÁ FASÁDA, PRODEJ - MONTÁŽ

Dále nabízíme:

- TIMBER TREND – imitace dřevěného obkladu
- PODBITÍ STRÉCH (podhledy) – bez údržby !!!
- NEW – THERM (PUR) – fasádní prodyšný systém
- VÝROBA PLASTOVÝCH NÁDRŽÍ EKO – na míru 2-100 m³
- PUJČOVNA LEŠENÍ PLETTAC SL 70
- MYTÍ, ČISTĚNÍ FASÁD, střech, dlažeb...
- AUTODOPRAVA – valník MAN 12 t

www.zateplovani@fasad.eu www.comfort-siding.cz

VŠE PRO ZDRAVÍ A PRO VČELAŘE

VČELAŘSKÝ NAUČNÝ AREÁL CHLEBOVICE

www.vceliobchudek.cz

Plakaly jsme, křičely a tatínek ještě stačil na maminku zvolat: „Heli,

Nedávno jsme si připomněli Mezinárodní den památky obětí holocaustu, který připomíná události 2. světové války a patří vzpomínce na šest milionů židovských obětí této nacistické politiky. Pripadl na den 27. ledna, kdy byl roku 1945 osvobozen Rudou armádou koncentrační tábor Osvětim-Březinka (Auschwitz-Birkenau). Jedním z těch, kteří zde našli smrt, byl také Ferdinand Lachs z Třince, na kterého v dnešním rozhovoru vzpomíná jeho dcera paní Gertruda Milerská.

| JIŘÍ SACHR

Vzpomínáte si na život před válkou?

Byla jsem malá, narodila jsem se v roce 1933, a na tu dobu mám sice sporadické, ale krásné vzpomínky. Společně s o rok a půl starší sestrou Hanou jsme měly krásné dětství. Tatínek vlastnil malý obchůdek s dílnou na výrobu deštníků v Třinci. Zaměstnával tři pracovníce, maminka vedla obchod, a i když jsme nebyli příliš bohatí, mohli jsme si dovolit vydržovat chůvu, která se o mne a sestru starala. Tatínek pravidelně jezdil na celý týden na Slovensko, kde na jarmarcích prodával své výrobky. Vždy, když se utrmácený vrátil, uvítal nás největšími dobrotami, které v té době byly. Nejvíce si vzpomínám na svatojánský chléb. Když se s námi všemi přivítal, usedl ke stolu, dal si pod jazyk kostku cukru a pomaličku přes ni uskrával černou kávu, kterou mu uvařila maminka. Já vzala hřebec, vylezla na židli, plivala na hřebec a česala ho. Miloval nás. Mamince (Heleně) neřekl jinak než „Heli“ a přidával k tomu: „Heli, mein Gold, mein Silber, mein ein und alles.“ (Heli, moje zlato, moje stříbro, moje všechno – pozn. autora). V naší rodině se totiž mluvilo pouze německy. Tatínek byl Žid, maminka katolička a my se sestrou byly vedeny k židovství.

Jaké svátky jste tedy svítali?

Rodiče byli v tomto k sobě velice tolerantní a tak se u nás vždy společně svítily jak křesťanské, tak židovské svátky. Nový rok jsme slavili na podzim 1. a 2. tišri, což je podle židovského náboženství dnem stvoření světa. V tuto dobu platí stejná pravidla jako pro šabat, takže se nepracovalo. Pesach v době Velikonoc připomíná vyjití izraelského národa z Egypta a Chanuku, která připomíná vyhnání vojsk z Jeruzaléma (slaví se od 24. prosince do 2. ledna), jsem měla nejraději, tehdy jsme dostávaly dárky. V páteční podvečery jsme s tatínkem navštěvovaly třineckou synagogu. Zatímco jsme z balkónu sledovaly se sestrou hlasitě se hebrejsky modlící muže pod námi, připravovala doma maminka svátečně prostřený stůl a jídlo na sobotu.

Pak přišla válka...

Třinec se stal součástí Říše a hned v prvních dnech války k nám za velkého rámusu vtrhlo gestapo. Byli v dlouhých kožených kabátech a na čepicích měli umrlčí lebku. Chopili se tatínka, odvedli ho na seřadiště, kde měli připraveny žebříňáky, do kterých všechny za naší přítomnosti ládovali, aby je pak odvezli na nádraží, odkud byly vypravovány první transporty.

Gertruda Milerská (rozená Lachs) se narodila v lednu 1933 v Třinci ve smíšené rodině. Otec byl Žid, maminka katolička. Po deportaci otce do koncentračního tábora prožila celou válku společně se starší sestrou Hanou ukrytá ve sklepě. Po válce ji okouzly hory, byla úspěšnou sportovkyní. Je matkou dvou dětí, má dceru a syna a ráda by ještě navštívila Izrael.
Foto | Jiří Sachr

Plakaly jsme, křičely a tatínek ještě stačil na maminku zvolat: „Heli, lassen Sie die Kinder zu taufen, eine bessere Zukunft zu haben, als ich bin“ (Heli, nech děti pokřtít, aby měly lepší budoucnost než já – pozn. autora). Po této události se u nás druhý den objevili Němci znovu. Nařídili mamince a nám, abychom vše nechaly jak je a odvedli nás. Vzaly jsme si jen to, co jsme měly na sobě. Strhali z nás zlaté řetízky, náušnice a odvedli nás do velké místnosti v jednom domě. Tady už byly další židovské matky se svými dětmi. Spaly jsme namačkané na sobě na holé zemi a čekaly, co se bude dít dále. Uplynulo několik dnů a Němci z místnosti odvedli židovské matky s dětmi, ale pouze „čistou rasu“. Putovaly za svými muži do koncentračních táborů, pro nás „poloviční Židy“ si chtěli přijít později.

Naštěstí se ve vašem případě objevili i dobří lidé...

Z bytu, kde jsme byly soustředěny, se nám podařilo utéct a maminka nás začala ukrývat v okolních obcích. Jeden z třineckých Němců Zientek, který před válkou navštěvoval tatínka, udělal během války kariéru. Měl přístup k našim dokladům a nějakým způsobem je vyřadil, takže jsme pro všechny úřady přestaly existovat. Tehdy navíc maminka získala těžkou práci v železárnách a bydlení v jednom starém malíčkém bytě. V tom domě nás ukrýla ve sklepní místnosti a zakázala nám z ní vycházet, aby nás nespatriili sousedi, protože jedna z rodin v domě byla německá.

Myslíte si, že o vás nevěděli?

Určitě věděli, ale zachovali se slušně a neudali nás. Maminka pracovala převážně na odpoledních směnách, vracela se domů kolem desáté večer a to byla chvíle, kdy jsme se sestrou mohly pod jejím dozorem alespoň na chvíli ven na dvůr. Dopoledne s námi trávila společné chvíle, kdy nám

L. Nr.	Vor u. Name	Beruf	Adresse	Haus Nr.	Geburts datum	Zeit
109	Peter P. a. a.	Sohn	Prague 604	604	11. 8. 1928	
110	Dary P. a. a.	Tochter	*	*	6. 10. 1930	
111	Ferdinand Lachs	Ingenieur	*	130	11. 1. 1904	
112	Helene Lachs	Gattin	*	*	11. 5. 1908	
113	Hans Lachs	Bankier	*	*	13. 1. 1910	
114	Gertruda Lachs	Tochter	*	*	27. 1. 1933	
115	Leo Goldinger	Flaschner	*	369	14. 11. 1904	
116	Salzer	Tollhauer				

Seznam třineckých Židů, který si vedli Němci

Reprofoto | Státní okresní archiv Frydek-Místek

nech děti pokřtít, aby měly lepší budoucnost než já“

odněkud nosila módní časopisy, učila nás číst, psát a počítat. My si z těch časopisů vystříhávaly modelky, říkaly jsme jim paničky. Ze starých penálů jsme jim udělaly postýlky a tak jsme si s nimi hrály. Díky těm časopisům jsme se také naučily česky.

A jak to bylo s potravinami, z čeho jste žily?

Měly jsme obrovský hlad, byl přidělový systém. Na osobu se přidělovaly potravinové lístky, bez kterých se nedalo v obchodě nic koupit. Se sestrou jsme pro úřady neexistovaly a maminka tak dostávala přiděl pouze na sebe. Přestože se na pomoc sousedů nedalo spoléhat, vše se krutě trestalo a lidé měli strach, našli se jedinci, kteří nám pomáhali přežít. Maminka měla dobrou známou Helu Pilatovou, která s ní pracovala. Nosila mamince svačiny, aby nám doma zbylo něco k jídlu, a také nás varovala, když se dověděla o připravovaných razích. Tehdy nás maminka ukrývala u jejích rodičů v Konské, nebo v modlitebně v Hrádku, kde působil Spolek rozhodných křesťanů s kazatelem Karlem Kaletou.

Jednou jste ale příkazů a instrukcí maminky neuposlechla...

Jednou ráno, když byla maminka v práci, jsem utekla od sestry ze sklepa ven. Bylo mi právě devět let a velmi jsem toužila podívat se do školy. Sestra byla starší a před válkou stihla první třídu, ale já už pocity prvňáčka nezažila. U evangelického kostela jsem vyhlížela děti, které šly do školy. Oslovila jsem jednu holčičku a slíbila jsem jí, že jí ponesu aktovku, když mne vezme s sebou. Dodnes si pamatuji, jak jsme vešly do školy. Sedla jsem si do lavice vedle nové kamarádky a čekala na začátek hodiny. Přišla paní učitelka, začala kontrolovat docházku a při pohledu na mě zpozorněla. Ptala se mě, ze které školy jsem přišla a já ji bezelstně odpověděla, že do žádné školy nechodím, protože jsem Židovka. Učitelka dostala skoro záchvat a celá vztekla po mně řvala, jak si dovoluji přijít do německé školy a hnala mě ven. Nezmohla jsem se na nic, celá jsem se roztřásla, až jsem se strachy počůrala. Celá mokrá jsem běžela domů do sklepa a čekala na příchod maminky, které jsem všechno řekla. Seřezala mne a ještě ten večer nás opět odvedla ukrýt do Hrádku. Naštěstí mne učitelka ani rodiče dětí z té třídy neudali a maminka nás po čase přivedla zase zpět do našeho sklepa, kde jsme pak ukryté se sestrou přečkaly celý zbytek války.

Jaké vzpomínky máte na osvobození?

S maminkou jsme vítaly vojáky Rudé armády na Hlavní třídě. Měli strhané a sešlé tváře. Přes ramena pušky, které nebyly ani na kožených popruzích, ale jen na špagátech. Pak se začali vracet lidé z války, čekaly jsme na nějakou zprávu o tatínkovi a doufaly v jeho návrat. Bohužel marně. Nevrátil se a s ním se nevrátili ani naši další židovští sousedé a přátelé.

Co následovalo po válce?

Nastoupily jsme se sestrou do školy, navštěvovala jsem druhou, třetí a čtvrtou měšťanku. Maminka dostala byt u starého nádraží, kousek od stadionu, na který jsem začala chodit běhat. Ráda jsem také plavala

Po válce byla Gertruda Milerská úspěšnou sportovkyní v jízdě na kajaku a běhu na lyžích

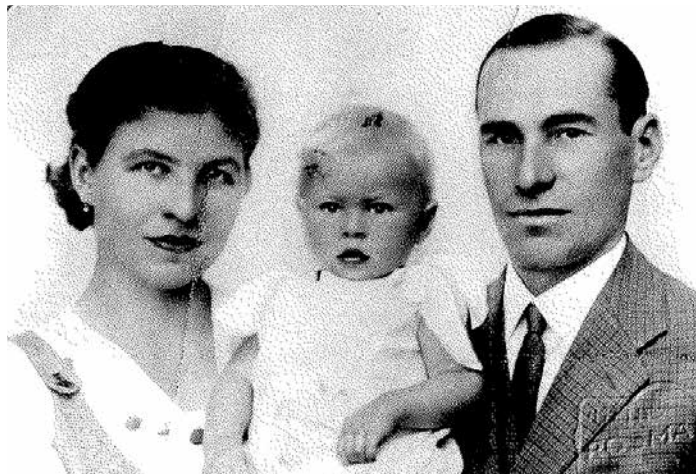
a závodila na kajaku, později jsem začala běhat na lyžích. Sport mne bavil a jak v kajakářství, tak v běhu na lyžích jsem dosáhla vítězství v krajských soutěžích. Milovala jsem hory a na horách jsem se také seznámila s mým manželem Rudolfem, se kterým jsem měla v září 1954 svatbu. Pracovala jsem 40 let v Třineckých železárnách, kde jsem navjela elektromotory a opravovala veškeré elektrospotřebiče.

Co byste vzkázala našim čtenářům?

Aby se poučili z historie a nedopustili opakování válečných hrůz. Naše odlišnosti jsou to, co nás může vzájemně obohatit. Za své židovství jsem se ještě dlouho i po válce styděla, nerozuměla jsem tomu, proč a za co byli Židé pronásledováni a vražděni. I ještě dlouho po válce jsem čelila hrubým poznámkám sousedů i některých svých kolegů v práci k mému židovství. Byl to ale můj manžel Rudolf, jenž nedávno zemřel, který mne k hrstosti ke svému původu opět přivedl a jsem mu za to vděčná.

Ferdinand Lachs s manželkou a dcerami Gertrudou a Hanou před svou firmou na výrobu deštníků v Třinci

Rodiče se starší sestrou Hanou

Foto | 3x archiv Gertrudy Milerské

Láďa je bojovník, vždy se rád vrhal do bojů, které jsou pro

Ladislav Dryák je malíř, sochař a grafik umělecký spjatý s rodným krajem pod Beskydami. Pochází totiž z Dolního Sklenova, místní části Hukvald. Do povědomí frýdeckomístecké veřejnosti se zapsal hlavně jako autor sochy Evropy umístěné v roce 2002 na prostranství před kinem Petra Bezruče. V období Pražského jara emigroval na Západ. V současné době žije v Düsseldorfu, kde jako svobodný výtvarník spolupracoval s různými evropskými institucemi. V Německu se stal uznávanou osobností a nositelem řady významných ocenění. I když dnes už není aktivně činný, jeho díla stále budi obdiv. Letos v červenci oslaví 87. narozeniny. Vzhledem k tomu, že Ladislav Dryák žije trvale v Německu, vyprávěl nám o něm jeho dobrý kamarád Martin Konečný.

| MICHAEL KUTTY, JIŘÍ SACHR

Ladislav Dryák se od mládí zajímal o výtvarné umění. Učil se v umělecko-průmyslovém ateliéru Aloise Drobného v Místku. Jak vzpomíná na své začátky?

Láďa měl otce, který trval na tom, že syn bude truhlářem. Ale láska k umění ho přiměla neposlechnout jej a prakticky tajně se učit u pana Drobného. Když se to otec dozvěděl, Láďa byl nucen změnit místo a schovával se v Hnojníku.

Působil jako jevištní výtvarník a malíř dekorací v Těšínském divadle, navrhoval reklamních předmětů, grafik, sochař... K čemu měl nejbližší, co ho nejvíce bavilo?

Protože měl vždy kolem sebe rád spoustu lidí, moc se mu líbila práce v divadle. Kolem něj byli samí mladí umělci a hlavně ženy. Láďa miluje všechny ženy bez rozdílu, rád je portrétuje, tvoří plastiky. Při práci na kulisách i propagaci měl vcelku volnou ruku, což mu vyhovovalo, a tak není divu, že na práci v Těšínském divadle rád vzpomíná.

Jeho celoživotním uměleckým tématem byl Don Quijote, jehož obrazy vystavoval v mnoha galeriích. Proč si zvolil právě tuto postavu, byla v tom nějaká inspirace či jeho reakce na tehdejší situaci ve společnosti?

Don Quijote, to je vlastně Láďa. Vždy se rád vrhal do bojů, které jsou pro jiné zbytečné až směšné a mnohdy i předem prohrané. Ale on je prostě takový, není mu lhostejné, co se kolem nás děje. I kdyby se měl sám postavit byrokracii, šel by do toho. Spíše se tak snaží strhnout i ostatní, aby nebyli neteční vůči všemu bezpráví kolem nás. Ještě dnes se dovede bít za svou pravdu, ať je jeho oponentem kdokoli. Možná málokdo ví, že krátce po revoluci začal pracovat i na kresleném filmu o Donu Quijotovi, který bohužel nedokončil.

Za svá díla získal řadu ocenění, kterých si nejvíce váží?

Vždy si vážil všech projevů uznání, nikdy, jak se říká, nezpychl. Nej spokojenější je, když se lidem jeho práce líbí, když může pomoci nějaké nadaci, který dá k dispozici své práce. U něj doma nenajdete žádné diplomy, trofeje nebo medaile, jak se tomu běžné u jiných umělců. Prostě nechce něco nadřadit nad něčím jiným.

Jedním z jeho oceněných děl byla socha Evropa. V roce 2002 byla instalována v Místku, ale po sedmi letech byla vrácena do Německa. Údajně se tak mělo

Autoportrét Ladislava Dryáka

stát po dohodě s autorem. Objevily se však informace, že důvodem měl být jakýsi nesplněný závazek ze strany města. Mohl byste to uvést na pravou míru?

Město se zavázalo, že sochu Evropy odleje z bronzu. Z toho nakonec sešlo, a tak mu alespoň slíbilo důstojné místo chráněné před vandaly a nepřízní počasí. Socha tedy byla instalována u kina Petra Bezruče na sídlišti Riviera a okamžitě se stala centrem pozornosti. Bohužel ji poničili vandalové, což město vyřešilo opravou. Najalo si nějakou firmu na výkopové práce, která rozbrušovačkou celý reliéf Evropy znehodnotila. Do děr nacpali noviny, zaplácali to sádrou a pak sochu natřeli nějakou šedivou barvou. Po nějaké době Láďovi z města přišel dopis, že socha hyzdí prostor, že prý existuje nebezpečí zranění kolemjdoucích, a proto navrhli její odstranění. Takže nyní je v německém Magdeburgu i s patřičnou fotodokumentací, ať všichni vidí, jak si u nás vážíme darů. Kromě této sochy Láďa městu daroval ještě spoustu obrazů, které byly vystaveny ve školách a na úřadech. Co se týká sochy Evropy, byla to velká škoda jeho roční práce.

Pro svůj odmítavý postoj ke komunistickému režimu byl perzekvován. Nesměl vystavovat ani prodávat obrazy, což vyústilo v jeho emigraci. Jak těžké byly začátky v Německu?

Není divu, že byl za své názory pronásledován. V patrnosti jej vedla StB, protože některé jeho obrazy v té době byly opravdu velmi ostré proti režimu. Jeden z trestů, který dostal, byl obzvlášť kuriózní. Na připravovaný Závod míru, který měl projíždět i Českým Těšínem, dostal za úkol namalovat Lenina v nadživotní velikosti. Nevím, co se v něm odehrávalo, nakolik zapůsobil třeba strach o rodinu, ale obraz skutečně namaloval. Jenže před odevzdáním jej někam schoval a sám se ukryl v chlívků u své neteře v Rychalticích. Zatímco mu tam nosila

Ladislav Dryák měl v ČR dvě autorské výstavy. Poprvé vystavoval v Galerii Langův dům ve Frýdku-Místku obrazy, které věnoval městu. V Šenovském muzeu to byla výstava obrazů a kreseb z let 1952–2002. Zahájení této výstavy se autor z vážných zdravotních důvodů nemohl zúčastnit. Návštěvníkům pomyslně adresoval toto poselství evropského humanismu a poselství rodnému kraji: „Kdo byl jednou zapsán na černé listině jako kontrarevoluční živel, tak rozsudek i po dlouhých letech musel být vykonán, třeba i na příslušných rodiny. Mordci nebyli dosud potrestáni ... Před nelehkými setkáními vidím aroganci, ironii, puntičkářství, nátlak i šílené zvyky, vidím ticho, němotu, apatii a všechny tyto klamy, které se lidé naučili používat jako štít, aby skryli svůj strach.“

jiné zbytečné, směšné a mnohdy i předem prohrané

Dryákovým celoživotním tématem je Don Quijote

jídlo, estébáci mezitím jezdili v černých tatrovkách, hledali obraz a také jeho autora. Když Lád'a navíc zanechal vzkaz, že jim obraz nedá a že jej zničí, začalo to být vážné. Nakonec to kdosi nevydržel a nejspíš ho udal, protože si pro něj přišli najisto. Obraz pak byl vystaven na křižovatce a Lád'a dostal jako ocenění jednodenní výlet do Vídně, ze kterého už se nevrátil. Živil se jako každý emigrant. Seznámil se s dalšími Čechy, kteří tam už byli delší dobu, a snažil se dostat k nějaké práci z jeho profese. Dělal aranžéra v obchodním domě, návrháře pro zlatnickou firmu Heleny Rubinstein, ve volném čase maloval.

Jak snášel dlouhé odloučení od rodiny?

Kontakt s rodinou udržoval hlavně písemně, psali si takřka obden. Všechny živila naděje, že se jednou zase potkají. Až po sedmi letech se za ním mohla manželka s dětmi vystěhovat. Musela tak učinit do čtyřia dvaceti hodin a veškerý rodinný majetek zanechat v republice.

V Německu, potažmo v celé západní Evropě, dosáhl velkého uznání, přesto byl pevně rozhodnutý se po roce 1989 vrátit do své rodné vlasti. Proč se tak nakonec nestalo? Přispěla k tomu i tragická smrt dcery a jejího přítele? Oba měli být srazeni pod přijíždějící vlak...

Smrt Lád'ovy dcery Renaty je zahalena tajemstvím a zůstala v podstatě neobjasněna. Je na ní tolik podivných okolností, že by je musel vidět i slepý, ale tehdejší režim to nejspíš měl už dopředu nalajnováno. Uzavřeli to jako sebevraždu, čímž byl celý spis zlikvidován a nebylo možné domoci se spravedlnosti. Syn Jiří do Československa raději vůbec nejezdil, ani po revoluci. Ladislav s manželkou sem občas přijeli, nejčastěji do Mariánských Lázní, Lád'a ještě občas za rodinou do rodných Hukvald či bývalými kamarády. Když tu byl před dvěma lety naposledy, měli jsme v plánu mnoho návštěv, ale spousta jeho kamarádů už

Socha Evropa

Odvoz poškozené sochy Evropa

Foto | 4x archiv L. Dryáka

na tom byla zdravotně dost špatně nebo už nežili. Víte, Lád'a by se chtěl vrátit domů, bohužel vlastně nemá kam. Všechny pozemky, které mu patřily, v dobré víře převedl na bratra, a dnes na nich stojí cizí domy. Dožít někde v domově důchodců se mu moc nechce. Takže těžko říci, jak to bude dál. V Německu má být našťastí poblíž syna, který mu alespoň s některými pracemi doma pomáhá, ale je tam sám.

Je možné se u nás ve veřejném prostoru setkat s ukázkami jeho díla?

Obrazy a plastiky jsou stále k vidění v Karvině zejména na úřadech a ve školách, dále ve Frýdku-Místku, v Opavě, rok a půl byla jeho stálá výstava na Hukvaldech. Před dvěma lety u příležitosti Lád'ových pětáosmdesátin byla ve frýdecké Galerii Pod Sovou představena jeho malířská díla, která daroval městu.

Jak dnes tráví svůj čas, co nejraději dělá?

I když je mu přes osmdesát, pořád je velmi společenský, má kolem sebe rád lidi. Před nedávnem musel na operaci srdce, ale podle svých slov už se zotavil. A plánuje, že na jaře se objeví ve svém rodišti.

Jako první Čech byl vyznamenán FIME – Akademií v Oberhausenu diplomem a medailí „DANS LA LIBERTE – LA PAIX – LA FRATERNITÉ“ za příspěvky ke spolupráci v evropském hnutí. V roce 2000 autor získal 1. cenu v mezinárodní soutěži vypsané evropským parlamentem ve Štrasburku za plakát „EUROPA 2000 – EUROPA TERRA NOSTRA“. Další ocenění obdržel za sochu EUROPA 2000, která měla původně stát před Akademií v Oberhausenu-Saarbrückenu, později na Rudém náměstí v Moskvě a na jaře roku 2002 byla umístěna ve Frýdku-Místku.

KAM VYRAZIT FANDIT?

FOTBAL – FNL

Stadion Stovky

11. 3., 14:30

MFK Frýdek-Místek – FC Baník Ostrava

1. 4., 15:30

MFK Frýdek-Místek – FC Tábořsko

LEDNÍ HOKEJ – WSM liga

Hala Polárka

2. 3., 18:00

HC Frýdek-Místek – HC Dukla Jihlava

3. 3., 18:00

HC Frýdek-Místek – HC Dukla Jihlava

HÁZENÁ – extraliga mužů

ZŠ Pionýrů 400

15. 3., 19:00

Pepino SKP Frýdek-Místek – HCB Karviná

VOLEJBAL – UNIQA extraliga žen

ZŠ Pionýrů 400

2. 3., 17:00

TJ Sokol Frýdek-Místek NIBE – TJ Sokol

Šternberk

16. 3., 17:00

TJ Sokol Frýdek-Místek NIBE – VK Královo

Pole

25. 3., 17:00

TJ Sokol Frýdek-Místek NIBE – Volejbal

Přerov

Pozn.: První liga volejbalistů má v tuto dobu na programu vyřazovací část soutěže. Další soupeř v play-off pro BV Beskydy nebyl do uzávěrky vydání tohoto čísla znám.

Sokolky čekají zápasy ve skupině o udržení

Volejbalistky Frýdku-Místku si o nejvyšší příčky v letošním ročníku UNIQA extraligy žen nezhrají.

Rozhodlo o tom jejich umístění v základní části, po které jim patří šestá příčka. Ve zbytku sezóny bude celek pod vedením trenéra Leopolda Tůmy bojovat ve skupině o konečné 5.-9. místo. K úvodnímu zápasu této skupiny hráčky Frýdku-Místku nastoupily proti VK Fénix Brno. Domácí Sokolky si zápas pohlídaly a nad nejslabším týmem soutěže zvítězily jasně 3:0 zejména díky kvalitnímu servisu a útoku. V březnu se hned třikrát představí na domácí palubovce.

TJ SOKOL
FRÝDEK-MÍSTEK

K jarní premiéře přijede Baník Ostrava

O prvním březnovém víkendu odstartují jarní odvety druhé nejvyšší fotbalové soutěže. Vstoupí do nich i MFK Frýdek-Místek, po podzimu devátý tým tabulky. Navázat na vcelku úspěšnou první polovinu soutěže nebude snadné, zvláště poté, co se svěřencům trenérské dvojice Miroslav Nemec – Peter Venglarčík příliš nevydařila zimní příprava. Alespoň co se týče přípravných zápasů. Z devíti odehraných utkání jich totiž hned šest prohráli. Na druhou stranu se dost často stává, že pokud se výsledkově daří v přípravě, v mistrovské soutěži pak nastane pravý opak.

Generálkou na jarní druholigové boje bylo střetnutí proti Odře Petřkovice (skončilo po uzávěrce vydání tohoto čísla). Už čtvrtého března Valčíře čeká úvodní mistrovský duel ve Vlašimi a hned o týden později ostrá domácí premiéra. V sobotu 11. března do Stovek k derby utkání přijede FC Baník Ostrava, po podzimu druhý tým tabulky a jeden z hlavních aspirantů na postup do

nejvyšší soutěže. Podzimní vzájemné utkání skončilo výhrou Baníku 2:1.

Frýdek-Místek se i na jaře bude moci spolehnout na služby třicetiletého obránce Michala Švrčka, který s klubem prodloužil profesionální smlouvu do konce června 2018. K pilířům zadních řad patří už od roku 2008. S Petrem Literákem a Ondřejem Prepslem patří v mužstvu k služebně nejstarším.

Black Volley Beskydy postupně míří za svým cílem

Úvodní překážku na cestě za postupem do nejvyšší soutěže mají volejbalisté BV Beskydy zdárně za sebou. Ve čtvrtfinále play-off první ligy si poradili s rezervním týmem ČZU Praha

poměrem 3:0 na zápasy. Vítězné základní části soutěže Pražany zdolali v nejkratším možném termínu.

V semifinále play-off svěřeníci hrajícího trenéra Přemysla

Kubaly nastoupili proti týmu VSK HARDMAN Staré Město. Celek ze Slovácka je farmou extraligového Zlína. Série hraná na tři vítězná utkání byla rozehrána po uzávěrce tohoto čísla.

Dramatické předkolo Rysi zvládli, nyní je čeká Jihlava

Cesta Frýdku-Místku letošním ročníkem WSM ligy pokračuje i po náročné sérii předkola play-off. V něm nováček soutěže zdolal Benátky na Jizerou poměrem 3:2 na zápasy.

Sérii na tři vítězná utkání měli Rysi velmi dobře rozehranou. Úvodní dva duely se hrály na soupeřově kluzišti a hosté z nich dokázali vytežit jedno vítězství, což byl dobrý základ pro domácí zápasy. Po jasném výsledku 7:1 v prvním utkání v hale Polárka namlsaní fanoušci očekávali, že o den později jejich

milácci dalším vítězstvím potvrdí postup do čtvrtfinále. Z vítězství 2:0 se však radovaly Benátky.

„Naši hráči byli po včerejším dni v euforii, čekali jsme, že mečbol proměníme. Bohužel se na naše hokejky vkrádala nervozita, svazovalo nám to ruce a nohy. Neměli jsme tu správnou vlnu, abychom utkání dovedli do úspěšného konce,“ posteskl si trenér Jirí Juřík.

O postupujícím tak rozhodlo až páté střetnutí v Benátkách nad Jizerou. V něm byl

stav dlouho vyrovnaný, nesmírně dramatický duel pro sebe až v posledních pěti minutách rozhodli hosté, kteří zvítězili 7:5 a radovali se tak z postupu do dalších bojů. Frýdek-Místek se nyní může těšit na čtvrtfinálový souboj s favorizovanou Duklou Jihlava.

Dnes Vám oblastní ředitel Aleš Kocur poradí, jak se díky majetkovému pojištění od Komerční pojišťovny vyhnete podpojištění!

Když vyhoří domek nebo byt tzv. na „totálku“, jak se říká v pojišťovacím slangu, může přijít ještě druhý šok. Peníze, které přijdou od pojišťovny, na stavbu nového domku nestačí. Že právě vy vyhořet nemůžete? Ale co kdyby... S novým pojištěním Modré pyramidy MojePojištění majetku se vám škody budou napravovat podstatně jednodušeji.

CHCETE VĚDĚT V ČEM JE JINÉ, LEPŠÍ, A DOKONCE JEDINEČNÉ?

Odpadá riziko podpojištění

Alfou a omegou pojištění nemovitosti je výše pojistné částky. Klienti často šetří na nepravém místě, podceňují rizika, a výše pojistné částky pak nepokrývá v případě pojistné události skutečnou výši škody. Tomuto stavu se říká podpojištění.

Sdělím Vám příklad z praxe: Klienti nejmenované pojišťovny chtěli na pojištění ušetřit, a proto pojistili dům na jeden milion korun. Tržní hodnota domu v malé vesničce se špatným spojením do města tomu skutečně odpovídala. Když ale dům vyhořel, zjistili, že za milion, který dostali od pojišťovny, nový dům nepostaví. Náklady na stavbu by se vyšplhaly na dva miliony, tedy na dvojnásobek částky, kterou dostali z pojistky. I kdyby klienti měli to štěstí, že by potřebovali například jen opravit střechu, získali by od dané pojišťovny pouze polovinu potřebné částky. Z důvodů podpojištění, které se totiž promítá i do částečných oprav.

U Komerční pojišťovny se výše pojistné částky u nemovitosti nestanovuje

A jak je to s novým pojištěním MojePojištění majetku? U tohoto produktu se pojistná částka v případě pojištění nemovitosti vůbec nestanovuje, a proto nebezpečí podpojištění zcela odpadá. Výše pojištění se odvíjí od počtu metrů čtverečních nemovitosti. Pokud se něco stane, nahradí pojišťovna v nových cenách škodu do výše nákladů na opravu nemovitosti. To žádné jiné pojištění majetku na trhu nenabízí.

Pojištění nemovitosti není pojištění domácnosti

Nezaměňujeme pojištění nemovitosti a pojištění domácnosti, jsou to dva různé produkty. Pojištění nemovitosti chrání samotnou stavbu, pojištění domácnosti movité vybavení domu nebo bytu. Výši pojistné částky si v případě pojištění domácnosti stanovuje klient ve spolupráci s poradcem.

Plnění v nových cenách

Plnění v nových, nikoliv časových cenách je velmi důležitým parametrem pojistky! Znamená to, že za částku, kterou z pojistky získáte, uvedete poškozenou nemovitost do původního stavu, v jakém byla před pojistnou událostí. Samozřejmě požadujeme při sjednání pojištění i v jeho průběhu, aby nemovitost byla v dobrém technickém stavu.

Další výhody pojištění MojePojištění majetku

MojePojištění majetku kryje velmi široké spektrum škod. Pojištění se vztahuje například na všechny přírodní živly bez výjimky. U minima položek jsou pojistné limity omezené (například ztrátu vody hradí MojePojištění do 150 000 Kč). K pojištění nemovitosti lze sjednat i pojištění občanské odpovědnosti za újmy cizím osobám, které kryje klient jako majitele nebo nájemce nemovitosti i jako občana. Pojištění zahrnuje všechny členy domácnosti včetně domácích zvířat a je platné na území České republiky i Evropy, například na dovolené u moře nebo v zimě na horách.

Klienti, kteří si sjednají k pojištění

nemovitosti také pojištění domácnosti a odpovědnosti, dostávají slevu za propojištění.

MojePojištění majetku obsahuje zdarma nadstandardní asistenční služby dostupné 24 hodin 7 dní v týdnu. Asistenční služby lze využít při zabouchnutí nebo zablokování dveří, ztrátě klíčů nebo havárii, poruše nebo jiné nouzové situaci související s pojištěním majetku. Náklady na opravu včetně drobného materiálu kryje do výše 10 000 Kč majetku, příjezd technika je zdarma.

Pamatuje také na situace, kdy se klient kvůli pojistné události na pojištěné nemovitosti potřebuje vrátit předčasně z dovolené v zahraničí. V tomto případě zorganizuje pojišťovna dopravní spojení a uhradí do výše 20 000 Kč cestovní náklady.

ČASTÉ DOTAZY KLIENTŮ, KTERÍ ZVAŽOVALI MOJEPOJIŠTĚNÍ

Líbí se mi Vaše pojišťovna a majetek, ale stále mi běží pojištění u stávající pojišťovny. Co kdyby došlo ke škodě v době souběhu obou pojištění?

O klienta je postaráno, i když mu dobíhá stará pojišťovna. Říká se tomu rozdílové krytí.

Klient si sjedná MojePojištění majetku, které má zdarma až do výročního dne starého pojištění. Po dobu souběhu obou pojištění tak platí pouze za staré pojištění. Když nastane pojistná událost, u které by MojePojištění majetku plnilo vyšší částkou, doplatí nová pojišťovna rozdíl. Klient dostane zkrátka v součtu tolik peněz, kolik by získal z nového pojištění.

Mám nemovitost na úvěr, která je po pojistné události neobvyatelná. Jak je to se splácením úvěru?

Pojišťovna se stará o klienta i po pojistné události. Pokud nemůže po pojistné události bydlet v nemovitosti, kterou si pořídil na úvěr, přebírá pojišťovna placení až 12 splátek úvěru. Rovněž v případě, že si musí klient najít náhradní bydlení, hradí mu pojišťovna po dobu rekonstrukce, nejvýše jeden rok, nájem do výše až 10 000 korun měsíčně.

Co mám dělat, když přistavím k pojištěné nemovitosti novou vedlejší stavbu, například zahradní domek, bazén, pergolu apod.?

Na pojištění vedlejších staveb se ukazuje jednoduchost a přehlednost produktu. Když například klienti dobudují na svém pozemku bazén a zahradní domek, nahlásí jen pojišťovně, kolik metrů čtverečních stavby v součtu zabírají, aniž by to museli dále specifikovat. A pokud už mají sjednané připojištění vedlejších staveb (např. do 100 m²) zvolené ve smlouvě, pak není vůbec potřeba změnu hlásit.

CO JE CO?

Podpojištění

Pojistná částka by měla odpovídat pojistné hodnotě věci – tedy částce, za kterou bychom pořídili novou věc v současnosti. V případě, že je pojistná částka nižší než pojistná hodnota věci, je klient podpojištěný, a pojišťovna při poškození nemovitosti neuhradí veškeré náklady, které vzniknou při uvedení nemovitosti do původního stavu. U produktu MojePojištění majetku se podpojištění neuplatňuje.

Rozdílové krytí

Klienti, kteří již pojištění majetku mají, ale chtěli by „přestoupit“ k produktu MojePojištění majetku, využívají v případě pojistné události tzv. rozdílové krytí – pojišťovna doplatí rozdíl mezi starým a novým pojistným plněním, které je vyšší.

Plnění v nových cenách

Za novou cenu lze v daném místě a v daném čase jako náhradu za poškozenou věc pořídit věc stejnou nebo srovnatelnou. Musí se samozřejmě jednat o věc stejného druhu a účelu. U časové ceny se plnění snižuje o opotřebení věci, a je tedy nižší.

Modrá pyramida

Váš rádce na finance

**Zavolejte nám, nebo napište, zaplatíme Vám jeden měsíc pojistného.
Navštivte nás v poradenském centru Frýdek-Místek, Nádražní 1088.
Mobil: 608 47 42 47, e-mail: ales.kocur@mpss.cz.**

DIVADLA

Nová scéna Vlast

3. 3., 19:00 Úča musí pryč

Pedagogická hořcestrá komedie, odehrávající se v 5. třídě ZŠ, kde se sešlo pět rodičů dětí a očekávají jejich třídní učitelku. Emoce vřou, v 1. pololetí se známky dětí rapidně zhoršily, atmosféra ve třídě je špatná, navíc čekají děti přestupové zkoušky na osmiletá gymnázia. Uvádí: Divadlo Verze. Účinkují: P. Špalková, L. Rybová, K. Winterová, I. Chmela, J. Janěková ml., D. Prachař

5. 3., 15:00 Myška Klárka, veverka Terka v cukrárně

Veselá, interaktivní pohádka pro děti od 3 let o prevenci zubního kazu a správném čištění zoubků. Hraje: Divadýlko Ententýky

8.–10. 3., 18:30 Čaj u pana senátora

O tom, co všechno se může přihodit, když se ctižádostivá manželka rozhodne, že ze svého muže, který si užívá života příslušníka střední vrstvy, udělá politika. Doslova proti jeho vůli jej vtáhne do spleti zákulisních jednání a intrik, v nichž se manžel posléze zabydluje. Uvádí: Těšínské divadlo

12. 3., 15:00 O princezně s dlouhým nosem

Pohádka o tom, jak zlobivou princeznu postihla nejedna pohroma – narostly jí uši jako lopušký, jelení parohy a dlouhý nos. Pohádku hrají dva herci, loutka veverky v nadživotní velikosti a loutka princezny v životní velikosti, která ze sebe vysouká nos 40 m dlouhý. S takovým nosem se užije plno legrace po celém sále. Hraje: Divadýlko Koráb

13. 3., 19:00 4 sestry

Komedie o módě, dietě, touze po lásce, milostných dobrodružstvích, chlípém včelaři a překvapení v kompostu. Táta měl hodně rád ženy, takže každá z jeho dcer jinou mámu. Ale i povahu, rozmary, potíže a touhy. Uvádí: Studio DVA. Účinkují: I. Chýlková, A. Šišková, J. Stryková, B. Kohoutová, R. Štabrník

19. 3., 15:00 O psu Gulášovi

Příběh pro nejmenší a jejich rodiče je napsán na motivy hanáckých pohádek. Příběh o odvážném psu, který svou chytrostí a lstí oklame zlého vládce lesa, vlka. Pes rozehrává rozmanité situace, ve kterých vypomáhá jí děti, interaktivně zapojené do děje na jevišti. Hraje: Divadýlko Silesia

26. 3., 15:00 Jak princezna Máňa zachraňovala

Martina z pekla

Hloupý čert Haramáš sebere místo lakomce Hrabala hodného Bártovic Martina z pekla. A jelikož co peklo jednou schvátí, již nikdy nevrátí, musí Martina osvobodit statečná princezna Máňa. Jak se jí to podaří, uvidí děti ve veselé pohádce plné písniček. Pro děti od 3 let. Hraje: Divadýlko Andromeda Praha

30. 3., 19:00 Swing se vrací neboli o štěstí

Inscenace legendární Ypsilonky rozvíjí myšlenku, že swing není jen hudba, ale že se s ním vždy zažívá štěstí. Swing je vynikající muzika, která přináší oživující a omlazující zážitek. Pro mladé je objevem a trendem, pro starší nestárnoucí záležitostí. Swing je svižnou harmonií pro život, poskytuje uvolnění a potěšení, přinášející nadhled a štěstí. Swing chytne za srdce a hýbá tělem. Uvádí: Studio Ypsilon

5. 4., 19:00 Zmiešaná štvorhra

Uvádí: Radošínské naivní divadlo

Divadlo Čtyřlístek

11. 3., 15:00 Čert nikdy nespí

Čínoherní pohádka pro děti od 5 let o tom, co všechno se stane, když čert omyllem odnese do pekla anděla nebeského místo zlé královny. Hraje: DS Čtyřlístek

11. 3., 18:00 KRYT aneb kamarádi na život a na smrt!

Zcela nová tragická fraška s hororovými prvky o tom, že opravdové kamarádství je nade vše... Hraje: Divadlo Šmírný F-M

25. 3., 15:00 Čert nikdy nespí

Čínoherní pohádka pro děti od 5 let o tom, co všechno se stane, když čert omyllem odnese do pekla anděla nebeského místo zlé královny. Hraje: DS Čtyřlístek

Obchodní centrum Frýda

4. 3., 14:00 Vítání jara + dílnička pro děti

Pohádka v dětském koutku a dílnička pro děti od 3 let. Uvádí: Divadlo Loutkový svět

18. 3., 14:00 Jak šel kozlík do světa

Pohádka v dětském koutku pro děti od 3 let. Uvádí: Divadlo Kozlík

KINA

Nová scéna Vlast

4. 3., 17:00 Balerína

4. 3., 19:00 Logan: Wolverine

5. 3., 17:00 Balerína

5. 3., 19:00 Logan: Wolverine

6. 3., 19:00 Šíleně šťastná

7. 3., 19:00 Bonusová projekce pro členy

FK- Richard Müller: Nepoznaný

LEGO Batman film

Masaryk

LEGO Batman film

Masaryk

Místo u moře

Pro seniory: Bezva ženská na krku

Dámská jízda: Všechno nebo nic

Kong: Ostrov lebek

Filmový festival EXPEDIČNÍ KAMERA

Ples ro(c)ku

Muzzikanti

Ples ro(c)ku

Muzzikanti

Kráska a zvíře

Nejšťastnější den v životě

Olliho Mäkiho

Kráska a zvíře

Mlčení

John Wick 2

Skryté zlo

Bijásek: Kytice pohádek I.

Balerína

Padesát odstínů temnoty

Bijásek – Lovecká sezóna: Strašpytel

Balerína

Padesát odstínů temnoty

Balerína

Padesát odstínů temnoty

Rocco

Život

Šmoulové: Zapomenutá vesnice

Šmoulové: Zapomenutá vesnice

Denial

Šmoulové: Zapomenutá vesnice

Šmoulové: Zapomenutá vesnice

Šmoulové: Zapomenutá vesnice

Kulturní dům Lískovec

8. 3., 16:00 Tajný život mazlíčků

8. 3., 18:00 Bezva ženská na krku

KONCERTY

Frýdecký zámek

9. 3., 19:00 Hudba a verše, které potěší. Klenoty

z děl hudebních a literárních

Účinkují: M. Viková – recitace, J. Škrdlík – violoncello, K. Bílková – klavír

Národní dům

18. 3., 20:00 René Souček: křest nového alba

Koncert spojený s křestem nového alba frýdeckomísteckého písničkáře.

24. 3., 19:00 Bratři Ebenové

Pozoruhodné trio Bratři Ebenové – tedy Marek, Kryštof a David Ebenovi s kapelou

naservírují to, čím jsou proslaveni: sofistikovaný folk s vybroušenými texty, které přetékají krásnými slovními hříčkami.

Městská knihovna

Pobočka Místek

24. 3., 19:00 Koncert akustického dua Okýbachi

Autorská tvorba s prvky minimalismu, meditativní hudby, worldmusic, folku, blues, bossanova. Účinkují A. Nitra a R. Gavlas

Kino P. Bezruč

1. 4., 20:00 Wohnout unplugged

Hudební klub Stoun

3. 3., 19:00 Horkýze slíže

10. 3., 18:00 Motorband a Ahard

11. 3., 18:00 Midilidi

17. 3., 19:00 AK - Sergei Barracuda & Pastor

& DJ Bussy

18. 3., 18:00 EDM

24. 3., 18:00 NOISE

25. 3., 18:00 Kamilovy best 90´

30. 3., 18:00 Na stojáka (stand-up comedy)

31. 3., 19:00 Priessnitz

1. 4., 18:00 Groove! Peter Lipa

Kulturní dům Frýdek-Místek

31. 3., 20:00 Traktor – artefuckt tour 2017

Frýdlant n. O., Kulturní centrum

24. 3., 20:00 ARAKAIN XXXV DOUBLE TOUR (UNPLUGGED)

25. 3., 20:00 ARAKAIN XXXV DOUBLE TOUR (THRASH)

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

7. 3.-2. 4. Konfliktní druhy

Výstava se zabývá živočichy, kteří se dostávají do střetu se zájmy člověka. Představeno bude 12 nejkonfliktnějších druhů zvířat, např. kormorán velký, ledňáček říční nebo bobr evropský.

9. 3., 16:30 Fiat Panda, Fiat UNO

Začátkem roku 1980 Fiat představil nový malý vůz Fiat Panda. Byl ve službách policie, sloužil jako rozvázkový automobil, v zemědělství, při zásobování horských chat apod. V lednu 1983 byl na americkém mysu Canaveral představen další bestseller, Fiat UNO.

16. 3. 17:00 Karel Lepík

Výstava nejnovějších děl i výběru starších prací akademického malíře, docenta Karla Lepíka, který patří mezi špičky výtvarného umění kraje v oboru malby.

23. 3., 16:30 Spoutaný obraz a zvuk, aneb zítra bude kino

Přednáška a doprovodná prezentace přiblíží historii městských kin, dobové reklamy, zapomenuté filmy a také ukázky z tvorby amatérských kinooperátérů. Doplňeno studijní výstavou historických přístrojů a pomůcek.

30. 3., 16:30 Putování Středomořím

Volné pokračování přednášky z ledna – plavba východním Středomořím.

do 2. 4. Jedním tahem

Nová kolekce autorské módy a šperku české značky Martinez inspirovaná architekturou v detailech.

Národní dům

do 31. 3. Tomáš Junga: Toulky

Frýdecko-Místeckem

Zasněžené Palkovické hůrky, mlhy převládající se nad hladinou Šance, počínající podzim na Bílé či ojiňené stromy na Skalce. To je malá ukázka toho, co zachytil fotoaparát šestnáctiletý Tomáš Junga. Fotí digitálním i analogovým fotoaparátem a mezi nejčastější objekty, na něž se soustředí, patří příroda, krajina a portrét.

Nová scéna Vlast

do 31. 3. **Jana Havelková: Země má 2016/2017**
Multizánrová umělkyně Jana Havelková maluje své obrazy tzv. enkaustikou: našl horký vosk na tři povrchy – lakolitové desky, papír a zrcadlo, občas využívá také sklo, dřevo či keramiku. Jednotlivým tématem obrazů je přeměna, přerod a vývoj planety Země.

Knihkupectví Kapitola

do 31. 3. **August Sander**
Unikátní výstava reprintsů fotografií z monumentálního díla německého fotografa A. Sander, který je pro české publikum téměř neznámý.

Galerie Pod Sovou

do 31. 3. **Chci, můžu, udělám**
Výstavu pořádá Slezská diakonie, sociálně terapeutické dílny EFFATHA.

OSTATNÍ

Národní dům

23. 3., 18:30 **Intenzivní cestovatel Pavel Ševčík**
Profesor intenzivní medicíny a zejména vášnivý cestovatel projel všemi kontinenty. Témata diskuse tak budou oscilovat mezi multidisciplinárními lékařskými obory a dobrodružstvím v horách.

ZUŠ Frýdek-Místek

4. 3., 14:00 **Tomáš Pfeiffer - Setkání s biotronikou**

Centrum maminek Broučci

7. 3., 10:00 **O Perníkové chaloupce (maňásková pohádka)**

8. 3., 10:00 **Dáreček pro maminky (výroba jednoduchého dárku)**

13. 3., 10:00 **Bezpečné město (beseda L. Biolkové z Městské policie F-M)**
15. 3., 10:00 **Tanečky a říkadla (dětské písničky)**
20. 3., 10:00 **Jarní dekorace (výroba kytičky v květináči)**
24. 3., 10:00 **Hrátky s pejskem (canisterapie)**
29. 3., 10:00 **Cvičení batolat na balóněch (rehabilitační míče)**

Městská knihovna

Pobočka Místek

9. 3., 18:00 **Milan Zacha Kučera: Největší tajemství třetí říše II.**

Autor v devadesátiminutové přednášce obsahující i dva krátké filmy představí neznámou část historie II. světové války.

14. 3., 18:00 **Michal Štěpánek: Gruzie (cestovatelská přednáška)**

21. 3., 16:30 **Přednáška Jaromíra Poláška o historii Frýdku-Místku**

Letošní 750. výročí města připomene soubor přednášek a besed, které se vědí k jeho významným umělcům, rodákům a zajímavým stránkám umělecké historie. Přednáška zkušeného historika na bohatém dokumentačním materiálu připomene hlavní etapy vývoje.

28. 3., 18:00 **Lenka a Václav Špillarovi: Vietnam (cestovatelská přednáška)**

Ústřední knihovna Frýdek

16. 3., 18:00 **Filmy ze starého Frýdku**

Karel Hlosta, dlouholetý amatérský filmař a frýdecký patriot, představuje Frýdek let dávno i nedávno minulých. Zoopark, letiště pod Štandlem a možná... možná uvidíme i kosmonauta. Přijďte zažít Frýdek tak, jak už jej dnes nezažijete!

Kino Vlast

27. 3., 19:00 **„Hvězdy, jak je neznáte“**
Jakub Kohák & Matěj Ruppert – dvě postavy českého šoubizysu, které zná snad každý. Historiky z natáčení, ze života a hlavně odpovědi na otázky moderátora V. Kosika. Večer plný zábavy, bude se na co těšit! Účinkují: J. Kohák, M. Ruppert, V. Kosik

Lidový dům

11. 3., 8:00 **Avízo bazar (prodej dětského zboží)**
15. 3., 9:00 **Celostátní týden trénování paměti**
Akce zaměřená na seniory, kde budou mít možnost seznámit se s různými technikami procvičování paměti.
17. 3., 17:00 **Čaj o páté (tanec s živou hudbou)**

Frýdlant. n. O., knihovna

9. 3., 17:30 **Kvízový večer**
Přijďte si zasoutěžit a prokázat své znalosti z různých oborů napříč celým lidským věděním. Čeká vás hromada zábavy a zároveň se dozvíte spoustu nových věcí. Během večera si společně s přáteli sestavíte tým o max. počtu 5 členů. Více hlav víc ví, ale pokud si věříte, můžete hrát třeba jen sami za sebe...
21. 3., 9:00 **Relax s omalovánkami**

Chata Prašivá, Vyšní Lhoty

4. 3., 18:00 **Na lyžích napříč Grónskem**
Přednáška o cestě bílou pustinou připomíná dobrodružné klukovské výpravy, ale nezakrývá, že i přes dnešní skoro dokonalé zabezpečení může jít o život. Beseduje a promítá dobrodruh Zdeněk Lyčka.
15. 3., 18:00 **Indonésie a Malajsie na vlastní pěst**
Putování po Indonésii a Malajsi – nejvyšší hora Bornea a Indonésie, činné sopky na Jávě a Bali, Penang hill na kole, Death hunters trail v džungli, zapomenuté chrámy. Promítá cestovatel Radek Zela.

INZERCE

**NEJŠIRŠÍ NABÍDKA
SNUBNÍCH PRSTENŮ V ČR!**

NOVINKY 2017 za zaváděcí ceny!

Omrkněte na www.brilas.cz a za internetové ceny si přijďte vybrat na naší pobočce:

Ostrava: BRILAS-Zlatnictví Solitér, 28. října 28
(na náměstí) / tel.: 778 093 926

www.brilas.cz

Evropská autobusová jednička

FLIXBUS

zajišťující vnitrostátní i mezinárodní autobusovou linkovou přepravu osob
přijme pro pobočku v Praze na HPP

ŘIDIČE

PRO MEZINÁRODNÍ LINKOVOU PŘEPRAVU OSOB

POŽADUJEME:
▶ právu v řízení autobusu
▶ veškeré potřebné doklady k řízení autobusu
▶ profesionální přístup a vystupování

NABÍZÍME:
▶ celoroční práci s nadstandardním finančním ohodnocením.
▶ Příjem v Kč i v Eur
▶ věrnostní bonusy, výkonnostní bonusy
▶ diety, provize, ubytování v Praze zdarma
▶ vše na autobusech SETRA!

Alespoň částečně/základní hovorová znalost německého nebo anglického jazyka podmínkou.

**GARANTUJEME MINIMÁLNĚ
450.000 Kč ročně ČISTÉHO !!!**
– včetně diet (za 20 odpracovaných směn měsíčně)

KONTAKT info@buspoint-flixbus.cz
+420 723 000 030

FMPT131/03

FMPT105/01

Frýdeckomístecké ulice – po kom se jmenují?

Ulice Ľsody Ľsodorského

Tato nenápadná a klidná ulice se nachází za frýdeckými Sady Svobody, kde v zadní části 11. ZŠ navazuje na ulici Sokola Tůmy a po cca 120 metrech do ní z pravé strany ústí ulice Dobrovského. Je necelých 300 metrů dlouhá a kromě již zmíněné zadní části školy ji z obou stran lemují rodinné domky, od její pravé poloviny i několik průmyslových budov. Na této adrese je celkem 14 popisných čísel.

Ľndra Ľsodorský (vlastním jménem Ervin Goj) po kterém je ulice pojmenovaná, se narodil v roce 1905 jako deváté dítě Josefa Goje a jeho ženy Aloisie, rozené Palikové. Rodný dům na bývalé Pražmově ulici pod mariánským kostelem už dnes nestojí, byl zbořen na počátku osmdesátých let 20. století v důsledku pozemních úprav.

Studoval ve Frýdku, v Místku, Bohumíně a v roce 1924 maturoval v Ostravě. V letech 1924–1928 studoval v Praze na německé Karlo-Ferdinandově univerzitě několik oborů (francouzštinu, němčinu,

filozofii, srovnávací literaturu, dějiny umění).

V roce 1931 se oženil s Marií Bezděkovou, dcerou známého frýdeckého architekta Antonína Bezděka, a společně se usadili na Slovensku, kde působil jako učitel na středních školách v Kremnici, Trnavě a Bratislavě. V srpnu 1939 odešel přes Polsko na sedm let do tehdejšího Sovětského svazu. Po válce se vrátil opět na Slovensko, kde se v polovině padesátých let stal vedoucím katedry jazyků na Komenského univerzitě v Bratislavě. Do rodného Frýdku-Místku zajížděl jen na návštěvy. Zemřel 19. prosince 1989 v Bratislavě, o čtyři roky později byla jeho urna přenesena do rodinného hrobu na frýdeckém hřbitově.

Ľndra Ľsodorský je tvůrcem laštiny – básnického jazyka, který si vytvořil na základě hornoostravského a opavského nářečí, použil také češtinu, polštinu i slovenštinu; tvořil v němčině, laštině i češtině. První básnickou sbírku „Spiewajucio piaśc“ vydal v laštině v roce 1934. Česky vyšel výbor Ľsodorského básní pod názvem „Jediný pohár“.

Ľndra Ľsodorský

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

V roce 2009 byl pod patronací Moravskoslezského kraje vydán výběr jeho básní „Bard swojego ludu/ Euro-lašsky poeta Ľndra Ľsodorský“. Vloni pak vyšla monografie „Laško-evropský básník Ľndra Ľsodorský“ od Libora Martínka.

Ľsodorský byl nositelem dvou čestných doktorátů za literaturu a jeho básně byly přeloženy do čtyřiceti jazyků. V roce 1970 byl dokonce navržen na Nobelovu cenu

za literaturu. Jeho pozůstalost spravuje Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku. V prostorách frýdeckého zámku můžete navštívit Památník Ľndra Ľsodorského. Je otevřen každý všední den od 8 do 15 hodin po předchozí domluvě návštěvy.

Zpracováno s použitím materiálů PhDr. Kateřiny Janásové, správkyně sbírek a literární historičky Muzea Beskyd

INZERCE

MÓDA

PROSTĚJOV

VELKÝ

VÝPRODEJ KOŠIL

**košile
vyprodáváme
od naprosto
skvělých**

85,- Kč

Nekompromisně jsme pro Vás zlevnili všechny, ano naprosto všechny, košile!! Nyní košile likvidujeme od fantastických 85,- Kč za kus!!! A pozor! Akce navíc! Obleky, a to včetně nové kolekce, jen a jen pro Vás, jsme zlevnili až o 1000,- Kč! Všechny tyto nízké ceny jsou již uvedeny na zboží! Vše platí jen do vyprodání zásob. Těšíme se na Vás!

www.modaprostejov.cz

KDE? FRÝDEK-MÍSTEK, Radniční 1239

5. dům nad Magistrátem, 5 minut od Kauflandu

Akce platí od 6. 3. 2017

SBĚRNÉ DVORY

s.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY

- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY

- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ

- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME

A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno	tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov	tel.: 558 655 075, 602 510 018
	fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk	tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O.	tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz

www.sbernedvory.cz

JE PRAVDA, ŽE RYBA A HOST TŘETÍ DEN SMRDÍ, JENŽE TA RYBA ... (DOKONČENÍ AFORISMU JE V TAJENCE).			AUTOR: -KAWI-	ŽENSKÉ JMÉNO	VÝBUŠNÁ NÁLOŽ	SPZ OLOMOUCE	ZNAČKA RADONU	TÝKAJÍCÍ SE TEPU		SEZENÍ (ZASTARALE)	KRTEK (BÁSNICKÝ)	KARETNÍ ODPOR	ZARPUTILE		TYČE	OBLÉCI
			NÁŠ SOCHAŘ						VNITŘKEM PŘES						SLABIKA SMÍCHU	
			1. ČÁST TAJENKY												PŘEDLOŽKA	
			NEKLIDY												SUNDAT PÁSEK	
	ODSUNUTÍ HLÁSKY NA KONCI SLOVA	ANGLICKY „DEVĚT“ NENOTOVAT					ČÁST MOTORU RUSKY „VLK“					PATŘÍCI VOLŮM INDIÁNSKÁ ZBRAŇ				
JMÉNO LANGEROVÉ						STRUMA OPAK MLÁDKA					SEDACÍ UMYVADLO PATŘÍCI DÁNOVI					
DOMÁCKÝ JOSEF					NOČNÍ PTÁCI DATA					OPAK NAHOŘE AFRICKÁ ŘEKA					KOLEM	JUDSKÝ KRÁL
OSOBNÍ ZÁJMENO				ŠTÍHLÁ TURECKÁ J. OBJEMU					ETIKETA ROZDĚLOV. ZNAMÉNKO							
SLEPIČÍ CITOSLOVCE							BIA PRAVOSLAV- NÝ KNĚZ						ČIDLO ČICHU ŘÍMSKÝCH 1501			
MUŽSKÉ JMÉNO						ZPOLA BÁSNICKÝ ZÁPOR						PLOŠINÝ MODELEK SPZ OLOMOUCE				
2. ČÁST TAJENKY										3. ČÁST TAJENKY						
NÁZEV PLANETKY				DRUŽINA JEZDCŮ NA DOSTIZÍCH						SOUČÁST CEMENTU						POMŮCKA: AMORT, APOKOPA, ATE, KOMA, NINE, OKE

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky se jménem a adresou zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 27. března.**
Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda.

Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz k nákupu v OC Frýda získávají: Jiřina Matušková, Dagmar Trchalová a Přemysl Šašínska (všichni z Frýdku-Místku). Ceny výhercům doručíme.

Archiv všech dosud vydaných čísel časopisu na www.fmpatriot.cz

INZERCE

Hlavní třída 107 | 738 01 Frýdek-Místek
T: +420 558 647 910 | E: info@kapitola.eu
www.kapitola.eu

KAPITOLA | KNIHKUPECTVÍ KAPITOLA

KNIHKUPECTVÍ | VÁS ZVE:

8. 3. 2017 18:00
Pavla Jazairiová:
Příběhy - beseda,
autogramiáda

28. 3. 2017 19:30
Zinkoví chlupci - scénické čtení
z knihy S. Alexejevičové.
Účinkují: Veronika Forejtová
a Rastislav Širila (NDM)

31. 3. 2017 od 18:00
Noc s Andersenem
- ve znamení Čtyřlístku.
Přihlášky pro děti přijímáme
do 20. 3. 2017

ROZHODNĚTE SE A BUDE TO VÁŠ TRUMF

ŠKODA FABIA nebo ŠKODA YETI?

ŠKODA

ŠKODA YETI TRUMF
již od **399 900 Kč**

ŠKODA FABIA TRUMF
již od **244 900 Kč**

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozů FABIA, FABIA COMBI a YETI: 4,5–5,8 l/100 km, 106–137 g/km

Ať už se rozhodnete jakkoli, s akční nabídkou TRUMF získáte skvěle vybavený vůz za příznivou cenu.

Modely YETI a FABIA v provedení TRUMF vás potěší skvělou výbavou, která zahrnuje například klimatizaci, centrální zamykání s dálkovým ovládáním, rádio, přední mlhové světlomety, malý kožený paket a další. ŠKODA FABIA TRUMF je nabízena včetně prodloužené pětileté záruky v rámci paketu Mobilita Plus, s možností 50% cenového zvýhodnění na ŠKODA Předplacený servis, a navíc s bonusem za výkup vašeho stávajícího vozu ve výši 10 000 Kč.

Přijďte se na vlastní oči přesvědčit k autorizovaným partnerům ŠKODA nebo si objednejte testovací jízdu na Infoline ŠKODA, tel.: 800 600 000. ŠKODA. Simply Clever

www.skoda-trumf.cz

ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO, Beskydská 704, 738 01 Frýdek-Místek
Tel.: 606 692 053, 730 588 227, www.ado-autodruzstvo.cz

AUTODRUŽSTVO, Frýdecká 12, 737 01 Český Těšín
Tel.: 730 588 216, 730 588 215, www.ado-autodruzstvo.cz

